

Gemeenten adopteren Limburgse soorten

Limburg is bekend om haar 'groene' imago. Ook heel wat zeldzame en bedreigde plant- en diersoorten kozen dit groene Limburg als hun thuishaven. Deze soorten moeten nieuwe kansen krijgen. Daarom startte de provincie, samen met de Limburgse regionale landschappen, het project LIMBURGSE SOORTEN.

De doelstelling van het project is dat gemeentebesturen een zeldzame of bedreigde Limburgse soort 'adopter' en er zorg voor dragen. Het project *Limburgse soorten* wordt gefinancierd door de Provincie Limburg met de steun van EFRO (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling).

Elke Limburgse gemeente heeft intussen een soort geadopteerd. Die soorten mogen nu rekenen op een betere toekomst. Voor elke soort wordt, samen met de gemeentebesturen, een actieplan opgesteld. Iedereen die de natuur een warm hart toedraagt, zal in zijn of haar gemeente kunnen helpen om dat actieplan te verwezenlijken. Een stap in de richting van een aangename leefomgeving en een duurzame toekomst!

Meer hierover vind je op www.limburg.be/limburgsesoorten.

Heel wat gemeenten hebben al een overleggroep opgericht, om te bekijken wat er voor *hun* soort kan worden gedaan. Als je interesse hebt om mee te werken, kan je terecht bij Inge Nevelsteen op het Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren (inge.nevelsteen@rlh.be).

In enkele gemeenten van Haspengouw en Voeren zijn al concrete stappen gezet om de gekozen soort te ondersteunen.

In **WELLEN** bijvoorbeeld zijn al enkele poelen opgeschoond en is er ook één nieuwe poel aangelegd. Dat is natuurlijk goed nieuws voor de kamsalamander. We moeten hier de bestaande

populaties van kamsalamanders eerst versterken en dan verbindingen maken tussen de verschillende populaties. In Wellen zijn er heel veel waardevolle beemden met poelen en bronnen. De naam *Wellen* verwijst daar overigens naar. *Wel* is immers een oud woord voor bron.

VOEREN heeft de hazelmuis geadopteerd. In de loop van september hebben vrijwilligers, samen met Natuurpunt, een zoektocht naar hazelmuizen georganiseerd. Dat moet heel voorzichtig gebeuren, om dit schuwe diertje niet te storen. Er is gezocht naar nestjes en ook naar resten van hazelnoten. Nootjes waaraan een hazelmuis heeft geknabbeld, hebben een typisch patroon.

In **HASSELT** tenslotte kreeg de geadopteerde gierzwaluw ook al bijzondere aandacht. Op 17 juni vond de *Gierzwaluwhappening* plaats op het domein Herckenrode. Die dag werd georganiseerd door Natuurpunt, Likona en het Agentschap voor Natuur en Bos.

© ROMBOUT VANEKELLEN

GROTE MODDERKRUIPER (Herk-de-Stad)

Deze vis leeft, zoals zijn naam al laat vermoeden, in de modderlagen van traag stromend water. Vroeger hielden de mensen soms een grote modderkruiper als barometer in een inmaakpot: de vis begint heftig te spartelen bij naderend onweer. Het Schulensbroek kan een ideaal leefgebied zijn voor de modderkruiper. We moeten er wel voor zorgen dat het gebied niet te fel uitdroogt. Daarom werken we eraan om het gebied opnieuw te vernatten.

© HUBERT LEHAEN

GIERZWALUW (Hasselt)

De gierzwaluw doet denken aan de zomer: bij terrasjesweer vliegt hij krijsend boven de stad. Deze vogel is de koning van ons lucht-ruim: hij vliegt tot 120 kilometer per uur en slaapt zelfs al vliegend. De gierzwaluw komt oorspronkelijk voor in rotsachtige gebieden. Bij ons is hij een echte stadsvogel geworden. Oude gebouwen zijn daarbij prima kunstsotsen, waarop hij zijn nest bouwt. Maar met het verdwijnen van die oude gebouwen, verdwijnt ook zijn nestgelegenheid. Dat kunnen we gedeeltelijk opvangen door geschikte nestkasten te plaatsen.

© KOBE JANSSEN

KNAUTIABIJ (Gingelom)

De knautiabi is een wilde bij die niet in een grote kolonie leeft, maar een nestje maakt in een holletje in droge grond. Deze bij voedt zich vooral met nectar van de beemd kroon of 'knautia' in het Latijn. Wilde bijen steken niet: ze hebben nauwelijks een angel. De knautiabi komt vooral in wegbermen voor, maar ook tuinen kunnen makkelijk geschikt gemaakt worden voor deze vriendelijke bij.

© FRANÇOIS VAN BAUIWEL

VELDLEEUWERIK (Sint-Truiden)

De veldleeuwerik is een typische akkervogel: hij houdt van weidse, open landschappen. Je herkent hem makkelijk; hoog boven de velden hangt hij bijna stil en laat zijn vrolijk lied tierelieren. Maar dat lied wordt steeds zeldzamer. De afgelopen 30 jaar verminderde het aantal veldleeuweriken met maar liefst 95%. Deze vogel heeft dan ook steun nodig. Met bloemrijke akkerranden en andere maatregelen kunnen we al veel helpen.

© BENNY ODEUR

KAMSALAMANDER (Wellen)

Deze imposante waterdraak is onze grootste Vlaamse salamander. Hun buik is geel van kleur met zwarte vlekken. Het mannetje heeft tijdens de paartijd een opvallende, getande kam op zijn rug. In Wellen zijn in de rivier- en beekvalleien nog veel poelen te vinden waar de kamsalamander eitjes kan leggen. Maar die poelen hebben de neiging om dicht te groeien en te verlanden. We moeten er dus voor zorgen dat die poelen opgeschoond worden.

© FRANÇOIS VAN BAUIWEL

IJSVOGEL (Alken)

De ijsvogel is een heel opvallend gekleurd vogeltje dat houdt van een lekker visje. Van op een tak wacht hij op een slachtoffer dat hij in een duikvlucht vangt. Om dit vogeltje kansen te geven, moeten we er voor zorgen dat hij genoeg nestgelegenheid vindt in steile oevers, en dat er genoeg visjes zwemmen in de beken en rivieren. In tegenstelling tot wat zijn naam laat vermoeden, houdt de ijsvogel niet van een laag ijs, want dan kan hij niet bij de vis.

© BENNY ODEUR

STEENUIL (Tongeren)

Dit koddige uiltje is maar klein en maakt de gekste geluiden. Hij kan miauwen als een kat, of huilen als een spook. Hij zit overdag vaak te doezelen in een boom. Deze uil is een ambassadeur van het kleinschalige landbouwgebied: hij houdt van hagen, bosjes en knotwilgen. Als we die kleinschalige landschapselementen kunnen versterken, komt dat de steenuil ten goede.

© FRANS VANBAUIWEL

KERKUIL (Nieuwerkerken)

Deze uil is gemakkelijk te herkennen aan zijn hartvormige gezicht. De kerkuil broedt graag op zolders van bijvoorbeeld kerken of grote schuren. Hij is een echte muizenjager. Je ziet hem soms als een wit spook in het licht van de straatlantaarns. Net als de steenuil houdt ook de kerkuil van kleinschalige landschapselementen.

DWERGBLAUWTJE (Bilzen)

Het beeld van de fladderende vlinder verdwijnt in een onrustwekkend tempo uit Vlaanderen. Er zijn nu zeker 30 % minder vlinders dan 10 jaar geleden. Het dwergblauwtje doet het nog slechter dan de gemiddelde vlinder. Dringend tijd voor actie! Het dwergblauwtje legt zijn eitjes op wondklaver, een zeldzaam plantje.

© VILDA

GULDEN SLEUTELBLOEM (Borgloon)

In het voorjaar siert de gulden sleutelbloem de kalkrijke kamgrasweilanden, die in een kring rond Borgloon liggen. Vroeger werden deze weilanden afgegraasd door schapen. Dat was ideaal om de sleutelbloem en andere typische planten kansen te geven. De gulden sleutelbloem houdt niet van te sterke bemesting. Het is een rozetplant. Dat wil zeggen dat de bladeren in een krans dicht bij de grond liggen. Zo overleeft de sleutelbloem de vraat van de hongerige grazers.

© MARCEL BEX

HAZELMUIS (Voeren)

De hazelmuis leidt een verborgen leven in dichte bosranden. Hij komt bijna nooit op de grond, maar verplaatst zich over takken en twijgen. De hazelmuis houdt een winterslaap. Aan een plotse overgang van bos naar akker of weiland heeft het diertje een hekel. We willen in Voeren deze unieke bosranden als overgangsgebied behouden en versterken. Dan kan de hazelmuis, samen met andere zeldzame soorten, hier blijven leven.

© DOMINIQUE VERBELEN

INGEKORVEN VLEERMUIS (Heers)

Deze vleermuis heeft zijn naam te danken aan een inkeping in zijn oren. Overwinteren doen ze in (mergel)grotten, in de zomer slapen ze overdag op warme zolders. In Heers zijn ze, samen met andere vleermuizen, te vinden in de grotten van Vechmaal. Dat vleermuizen in de haren vliegen, is een fabeltje. Het zijn vredelievende en intrigerende dieren.

© BENNY ODEUR

GRAUWE GORS (Riemst)

Deze vogel valt bijna niet op als hij broedt op de grond. Kenmerkender is zijn zang. Het mannetje zoekt eerst een hoog plekje uit van waar hij de omgeving kan overzien. Dan begint hij zijn liedje dat nog het meest te vergelijken is met het rammelen van een sleutelbos. Net zoals de veldleeuwerik is hij een typische akkervogel.

© BENNY ODEUR

EIKELMUIS (Kortesseem)

De eikelmuis is niet zo schuw als zijn neef, de hazelmuis. Je vindt hem dicht bij de mensen. In de winter slaapt hij, bijvoorbeeld in schuren, holtes of nestkastjes. Hij houdt van een gevarieerd menu dat hij vindt in hoogstamboomgaarden of in hagen, houtkanten en holle wegen.

© BENNY ODEUR

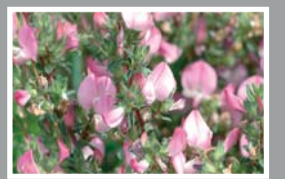
DAS (Hoeselt)

De das kan je onze Limburgse panda noemen. Met zijn zwart-witte masker en gedrongen bouw, lijkt hij wel wat op deze beer. Maar de das is een marterachtige. Familie dus van de otter en de hermelijn. Hij leeft in een burcht, die zijn familie soms al honderden jaren heeft betrokken.

KATTENDOORN (Herstappe)

De kattendoorn bloeit in de zomer, met paarse bloempjes. Je vindt hem vooral in de holle wegen van onze regio, en ook langs de Maas. De plant wordt gebruikt in allerlei kruidendrankjes. De kattendoorn groeit in armere grond. Als je teveel bemest, verdwijnt de plant.

© MARCEL BEX

BOOMKIKKER (Diepenbeek)

Dit klein olijk kikkertje zont overdag graag op een blad van een braamstruik. Aan zijn pootjes zijn er zuignapjes en daardoor kan hij goed klimmen. De meeste andere kikkersoorten kunnen dat niet. Hij is meestal felgroen van kleur en valt dus niet op tussen de vegetatie.

© MARCEL BEX